

RECHTSTREEKS

VAN DE REDACTIE

Ver en toch dichtbij

Deze maand:

1 Van de redactie

2 Mozes

4 Bestudeert de Schriften

5 Vier onuitsprekelijke dingen

6 Het Hooglied

7 Prikkel, angelen en doorsteken

8 Ga door met doorgaan

Als 'van de redactie' heb ik deze keer een kort artikeltje van [Maurice Koechlin](#) geselecteerd. Wij willen altijd graag op de Heer Jezus wijzen en wat is er dan mooier om zo dicht bij Hem te morgen staan en tegelijkertijd te beseffen hoe groot en verheven Hij is. Ver en toch dichtbij.

"Al Zijn bekenden nu stonden op een afstand, ook de vrouwen die Hem waren gevolgd van Galilea, en zagen dit aan".

Lucas 23:49

Zij zagen *dit* schouwspel aan. '*Dit*' is de Heer met doornen gekroond, blootgesteld aan de verachting en de hoon van mensen. Genageld aan het vloekhout van het kruis, tussen twee misdadigers in. Door God Zelf onderworpen aan het lijden. '*Dit*' is het Lam van God, geofferd voor de zonde. De Zoon des mensen, die op Zijn gezegend hoofd het hele gewicht droeg van de overtredingen van de mensen.

Al de Zijnen die Hem waren gevolgd op Zijn weg, stonden op een afstand. Bij dit onvergelykelijke toneel in de geschiedenis van de wereld stonden allen van verre. Niet in staat de diepte ervan te peilen of de ernst ervan te begrijpen. Ze zwijgen tegenover het onzegbare lijden dat hun geliefde Heer doormaakt, en dat geen mens met Hem kan delen. Hij is alleen op het kruis, terwijl Hij de bittere beker drinkt. Zijn God heeft zelfs Zijn aangezicht van Hem moeten afwenden, van de Zoon van Zijn liefde.

Wij blijven op een afstand staan, evenals de discipelen. Maar niet zover weg dat we Hem uit het oog verliezen, die van de aarde is verhoogd. We staan daar in heilige vrees. Laten we niet doen zoals de mensen van Bet-Semes (1 Sam. 6), die uit nieuwsgierigheid keken naar wat er verborgen was in het binnenste van de ark. God alleen heeft alle volmaaktheden kunnen zien van Zijn Persoon en de diepte

van Zijn lijden. Onze plaats is op de knieën, op een afstand die een diep en heilig ontzag vereist.

Deze afstand wordt in type voorgesteld door de 2000 ellen, die de ark scheidde van het volk dat door de Jordaan trok (Joz. 3:4). Daarop stonden de wateren stil. De priesters met de ark stonden op het droge, in het midden van de Jordaan. Heel Israël ging over op het droge, langs de plaats waar de ark stil stond.

Er is dikwijls geprobeerd het lichamelijke lijden van de Heer der heerlijkheid te peilen. Laten we ervoor waken dit niet uit nieuwsgierigheid of uit sentimentaliteit te doen. Wat het Woord ons hierover zegt in heilige soberheid, is voldoende voor onze aanbedding.

Het Lucasevangelie, het evangelie van de Zoon des mensen, spreekt ons over het lijden dat Hij heeft ondergaan in Getsemane en daarna op Golgota. Een lijden dat de discipelen en wij met hen van verre moeten bezien, zonder dat wij het kunnen peilen. Het Johannesevangelie confronteert ons echter met de Zoon van God, die in de wereld Zijn dienst van liefde volbrengt. Daar vinden we niet meer het zondoffer, maar het brandoffer tot een liefelijke reuk voor God. Als daarna Zijn dienst is volbracht, kan Hij Zijn hart openen voor Johannes en Zijn moeder. Hij vertrouwt Zijn moeder aan Johannes toe, de discipel die Hij liefhad. Niet vanaf een afstand richt Hij Zich tot hen, zij staan heel dicht bij Hem. Daar is ook onze plaats, niet om Zijn lijden te bezien maar Zijn liefde.

Wij hopen dat u, mede door de artikelen in dit nummer, wordt gesterkt en steeds dichtbij de Heer Jezus mag staan en door mag gaan. Een hartelijke groet namens de redactie, Jan Paul Spoor

MOZES

In de leerschool van God

Exodus 3

Het werk van Mozes – weide zoeken voor de schapen van Jetro – was blijkbaar niet makkelijk. Want hij moest de kudde zelfs leiden naar de overkant van de woestijn. Eens kwam hij bij de berg Horeb, en hij was zich niet ervan bewust dat de dagen van zijn ballingschap ten einde liepen. Het ogenblik was gekomen dat God hem kon gebruiken, en wel met dezelfde opdracht die hijzelf zoveel jaar geleden zelfstandig had willen uitvoeren. Hij moest zijn broeders verlossen van het juk van Egypte. De lange voorbereidingstijd, die de Here voor hem nodig achtte, was nu voorbij. Deze periode werd afgesloten met een goddelijke openbaring: *“En de Engel van de Here verscheen hem in een vuurvlam uit het midden van een doornstruik. Hij keek toe, en zie, de doornstruik brandde in het vuur, maar de doornstruik werd niet verteerd”* (Ex. 3:2). Dit verschijnsel trok de aandacht van Mozes. Zijn plichten konden hem niet ervan weerhouden Gods openbaring te bezien. Dat hoeft nooit. Als men de gewone plichten goed volbrengt, zijn ze een garantie voor hogere plichten. De herders, die in de nacht de wacht hielden bij hun kudden, waren door God uitverkoren om van de grootste goddelijke openbaring op aarde te getuigen.

Oog voor Gods wegen

Het is een van de grootste bewijzen van onderworpenheid aan God om de dagelijkse arbeid geduldig en volhardend te doen, en toch oog te hebben voor de bijzondere wegen van God: *“Mozes nu dacht: Laat ik toch dat wondere verschijnsel gaan bezien, waarom de braamstruik niet verbrandt. Toen de Here zag dat hij het ging bezien, riep God hem uit de braamstruik toe: Mozes, Mozes! En hij antwoordde: Hier ben ik”* (Ex. 3:3-4). De Here openbaarde Zichzelf hier in genade. Weliswaar in een vuurvlam, maar die was niet verterend. De heerlijkheid van God kwam tot de mens, en deze ondervond alleen genade en barmhartigheid. Toch was het heilige grond, en alleen maar met ontschoeide voeten kon de aanbidder naderen.

Bovendien: God kwam tot de mens! Het was niet de mens, die tot God naderde. Zo stelde de Here Zichzelf voor in een vuurvlam in een braamstruik. Hij openbaarde Zijn liefdevolle gevoelens en Zijn belangstelling voor Israël. Van Gods kant was er niets dat de afstand handhaafde tussen de mens en God. Dit was een belangrijke en noodzakelijke les voor Mozes, die hier

zag Wie God in Zijn liefde voor Zijn volk wilde zijn. Maar ook hoe de mens door Hem benaderd wordt.

Mozes had deze mededelingen dankbaar moeten aanvaarden. Na de lange, sombere periode waarin het leek alsof God Zijn volk had vergeten, zag Mozes Gods oneindige liefde en barmhartigheid voor Israël. Al die tijd had Hij het voornemen het volk te verlossen. Maar Mozes had nu zijn eigen ongeschiktheid voor die taak leren zien. Hij begreep dat hij niet volgens zijn eigen inzichten, maar naar de gedachten van God zou moeten handelen. De God die voor hem stond in een vuurvlam, zou hem inderdaad niet verteren, maar Hij stond in de grootheid van Zijn eeuwige liefde en genade wel in scherp contrast tot zijn eigen impulsieve en onstuimige karakter. Zo had Mozes zich 40 jaar geleden gedragen, maar nu was hij diep overtuigd van zijn eigen ongeschiktheid. Hij zei: *“Wie ben ik, dat ik naar Farao zou gaan en de Israëlieten uit Egypte zou leiden?”* (vs. 11).

God wilde hem echter bevestigen, onderwijzen en voorbereiden. De verzen 14 tot 22 vertellen ons hoe dat gebeurde. In de eerste plaats legde Hij Zijn dienstknecht Zijn bedoelingen uit. Dat moest hem zekerheid geven. Niet alleen om hem vertrouwen te geven, maar de dienaar die Gods gedachten begrijpt, is beter voorbereid. En hij is ook meer geschikt om zijn taak te verrichten, als hij de hele gang van zaken en de afloop in bijzonderheden kent. Maar nog meer – want het onderwijs van God is volmaakt: Mozes leerde zélf de kracht van God te voelen. Dat is genade en leven.

Exodus 4

De relatie tussen hemzelf en God moest sterker worden, voordat hij de relatie tussen God en Zijn volk goed kon begrijpen. Dit onderwijs kreeg hij in Exodus 4 op drie verschillende manieren:

1. Hij moest weten dat hij een macht bezat die groter was dan de macht waaraan hij normaal gesproken te gronde zou gaan. Zijn staf werd een slang, wat spreekt van de macht van de satan. Mozes vluchtte voor haar. Maar de Here gaf opdracht haar te grijpen en zo werd in zijn hand weer de staf van Gods macht (vs. 3).
2. Hij leerde dat zijn eigen melaatse hand weer door God gezond werd gemaakt (vs. 6).
3. Hij leerde dat het water van de rivier de Nijl (de bron van leven en zegen), veranderde in bloed als het werd uitgegoten op het droge. Dit toont dat God het land Egypte zou oordelen (vs. 9).

Exodus 5

Door deze drie lessen leerde hij de bekwaamheid voor de opdracht die hij kreeg, zodat hij zich in staat wist om zijn dienst te verrichten. Maar nog steeds aarzelde hij. Hoewel hij gesterkt was door wat hij had meegemaakt, dacht hij dat hij vanwege zijn moeizame spraak niet geschikt was. God is steeds vol genade als Hij Zijn dienstknechten klaarmaakt voor hun arbeid, zowel in de kleine als in de grote dingen. Toch kan het gevoel van onbekwaamheid aanwezig blijven, zoals bij Paulus. Daarom zou Aäron de spreekbuis van Mozes worden. En toen alles geregeld was, *“nam Mozes zijn vrouw en zijn zonen, zette hen op een ezel en keerde naar het land Egypte terug; ook nam Mozes de staf Gods in zijn hand”* (vs. 20).

Mozes keerde op een heel andere manier terug naar het land Egypte, dan hij het had verlaten; dit toont hoe veertig jaar van discipline hun werk hadden gedaan. We zien nu geen smadelijke vlucht om het vege lijf te redden, als gevolg van een te groot zelfvertrouwen. Toen wilde hij optreden ten behoeve van zijn broeders, maar het gebeurde in onafhankelijkheid van God. Nu ging hij opnieuw, klein en zwak in eigen oog, maar bekleed met Gods kracht, een kracht die verwerkelijkt wordt in het bewustzijn dat alleen de afhankelijkheid van de Heer uitkomst biedt.

Maar er was nog één kwestie die geregeld moest worden tussen de Here en Mozes (vs. 24). Het is een bijzonder voorbeeld van de noodzaak van Gods heiligheid in Zijn opvoedende tucht. We weten niet of Mozes heeft toegegeven aan de gewoonten van de Midjanieten, of

Gehoorzaamheid aan Gods Woord

dat hij gedacht heeft nooit meer zijn eigen volk terug te zien. In ieder geval had hij veronachtzaamd zijn zoon te besnijden. Zonder die grove fout te herstellen (zijn vrouw was een heidense), wilde hij nu de Here gaan dienen. Hij handelde alsof het er niet toe deed dat hij deze goddelijke inzet niet had onderhouden. Hij moest leren dat dit niet kon worden vergeten door iemand die op deze wijze werd geroepen. Zijn verantwoordelijkheid moest beantwoorden aan zijn roeping. *“Onderweg nu, in een nachtverblijf, kwam de Here hem tegen en zocht hem te doden”* (vs. 24). Zo onbuigbaar is Zijn heiligheid, en zo streng de verplichting tot gehoorzaamheid aan Zijn inzettingen, met name voor een dienstknecht. Zijn vrouw herstelde de inconsequentie van hun handelwijze, maar zó dat de schuld op Mozes viel. Zij keerde terug naar haar eigen land (vgl. Ex. 18:2), terwijl Mozes zijn weg vervolgde met Aäron.

Wat een les was dit bij het begin van zijn dienstwerk. Wat zal dit diepe indruk op hem hebben gemaakt! Een dienst van grote waarde of uitmuntende kennis van diepe waarheden is geen verontschuldiging voor het verwaarlozen van Gods inzettingen. Aan wie veel is gegeven, van hem zal ook veel worden geëist. Onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan het Woord van God moet het leven en het gedrag van Zijn dienaar kenmerken. Met deze laatste ernstige les ging hij naar zijn arbeidsterrein. Komende vanuit de eenzaamheid van Midjan, zou hij een getuige zijn voor Farao. Opgeleid in Gods bijzondere school, moest hij nu in het openbaar en op hoog niveau het resultaat van zijn onderwijs tonen.

Laten we nu de verschillende ervaringen bezien, die Mozes meemaakte bij de vervulling van zijn taak. Wij hebben de voorbereidingen gezien voor zijn dienst. Maar een dienstknecht heeft voortdurend behoefte aan leiding en opvoeding, om zonder onderbreking afhankelijk te blijven van God. Deze nieuwe discipline begon bij Mozes bijna direct na zijn intrede op het arbeidsveld.

Samen met Aäron kwam hij bij Farao en bracht hem het bevel van God over om het volk te laten gaan. Farao weigerde niet alleen, maar hij verzwaarde ook de lasten van het volk. Dit was een ontmoedigend begin voor een aspirant dienaar. Mozes was zich ervan bewust dat zijn boodschap van God kwam. Maar alles wat eruit voortkwam, was de openlijke ontkenning van de rechten van God en een toenemende ellende voor het volk. Dat was nog niet alles. Het volk zelf verweet Mozes ook de oorzaak te zijn van deze lastenverzwaring. Dat was voor hem droevig en moeilijk te verteren, omdat die beschuldiging kwam van de kant van hen die hij had willen dienen. Wat kon hij doen in zulke omstandigheden? Hij ging terug naar de Here met een verbitterde geest (vs. 22). Hij vertelde Hem zijn moeilijkheden en ontmoedigen.

Het gevolg daarvan was dat hij iets nieuws moest leren: namelijk dat een dienstknecht niet moet letten op de resultaten bij het verrichten van zijn taak. In het algemeen is een werk als doeltreffend te beschouwen, wanneer de resultaten beantwoorden aan het gestelde doel en omgekeerd. Maar zo is het niet in het werk van God. De ware dienstknecht moet het oog alleen richten op het woord van de Meester, en het resultaat overlaten aan Hem die hem heeft gezonden.

Het is zoals met de Heer Jezus, die de steden waarin hij de grootste wonderen had verricht, verwijten moest maken vanwege hun ongelof. Hij richtte Zich tot de Vader en zei: *“Ik prijs U, Vader, Heer van de hemel en van de aarde, dat U deze dingen voor wijzen en verstandigen hebt verborgen en ze aan kleine kinderen hebt geopenbaard”* (Matt. 11:25; Luc. 10:21).

Mozes moest in dezelfde geest leren handelen. Anders zou zijn dienst niet berusten op het werk van het geloof, maar op de succesvolle resultaten. Het werk zou dan zwak en onstandvastig zijn. En een man zonder geloof *“is een wankelmoedig man, onberekenbaar op al zijn wegen”* (Jak. 1:4-8).

Exodus 6

Nog meer onderwijs voor Mozes volgde in hoofdstuk zes. Hier leerde hij veelomvattende lessen omtrent het hart van God. Het was de inleiding tot het verdere onderwijs. Hoe meer we van God weten, hoe gemakkelijker het is van Hem afhankelijk te zijn: *“Gewen u toch aan Hem, opdat u vrede hebt; daardoor zal uw gewin groot zijn”* (Job 22:21). Hoe dieper onze kennis van Hem is, des te groter zal onze kalme en bestendige afhankelijkheid van Hem zijn.

God openbaarde Zichzelf aan Mozes als *Jahweh*, de God van het verbond. Die openbaring was niet aan Abraham, Isaak en Jakob gegeven. Met de aartsvaders had Hij wel een verbond gesloten om Israël het land Kanaän te geven; en dit verbond brengt Hij hier ook in herinnering.

Maar Hij gaf een nieuwe openbaring van Hemzelf, die Mozes moest versterken en hem in staat zou stellen het hoofd te bieden aan voorkomende tegenslagen. Zo kon hij er zeker van zijn dat het uiteindelijke resultaat gunstig zou zijn, omdat het berustte op Gods woord en verbond.

Enigszins gerustgesteld ging Mozes weer naar de Israëlieten (vs. 8). Maar zij luisterden niet naar hem door ongeduld en moedeloosheid, en de harde slavenarbeid. Nog altijd was Mozes niet berekend op zijn taak. Toen de Here hem opdroeg naar Farao te gaan, zei hij: *“De Israëlieten luisterden niet eens naar mij, hoe zou dan Farao naar mij luisteren, terwijl ik niet welbespraakt ben”* (vs. 11). Hij had zoveel meegemaakt, nadat hij eerst

Vertrouwen op Gods Woord

in eigen kracht had geprobeerd zijn volk te bevrijden, dat hij nu telkens geneigd was moedeloos te zijn. Hoe langer hij bezig was met zijn taak, hoe meer hij zich bewust was van de moeilijkheden en zijn eigen gebrek aan bekwaamheid.

De Here wilde echter dat Mozes zonder aarzelen zijn werk zou doen. Daarom gaf Hij hem en Aäron opnieuw de opdracht naar de Israëlieten en naar Farao te gaan, en Zijn volk uit het land Egypte te leiden (vs. 12).

Het bevel uit vers 12 vormde de inleiding tot de verdere dienst van Mozes. Het gaf vastheid en zekerheid, zoals het toevertrouwde pand bepalend is voor onze dienst (1 Tim. 6:20). Als iemand zijn dienstwerk niet kent, zal hij nooit in staat zijn het op de juiste wijze te vervullen. Maar als iemand weet van de Heer Jezus een opdracht voor een bepaalde taak te hebben gekregen, zal hij een sterk besef van vertrouwen en verantwoordelijkheid hebben om te handelen.

Exodus 7

Deze opdracht kreeg Mozes van de Here. Hij had nog wel een gevoel van eigen onbekwaamheid, maar kreeg de nodige zekerheden waardoor dit gevoel werd opgeheven:

1^e Mozes moest op Jahweh, de God van het verbond rekenen. Want het was deze God, die Zich had voorgenomen Zijn volk in Kanaän te brengen.

2^e Mozes kreeg een specifieke opdracht om namens Jahweh op te treden. Hij kreeg inzicht in de resultaten en gevolgen van zijn werk, die tot in detail werden omschreven.

3^e Om iedere aarzeling te overwinnen en ieder gevoel van ongeschiktheid, werd hij toegerust met kracht: *“Zie, Ik stel u als God voor Farao; en uw broeder Aäron zal uw profeet zijn”* (vs. 1). Hij kreeg het bevel voor de farao het wonder te herhalen, dat eerder zijn eigen ziel had gesterkt bij de brandende braamstruik: het veranderen van zijn staf in een slang. Toen moest hij de slang in zijn hand nemen om zijn eigen geloof te versterken, hier was het doel Mozes voor Farao te stellen als de leider die bekleed was met de kracht van God.

Deze genadige opdracht van de Here vervolmaakte de discipline die nodig was voor Mozes, de man Gods. Dit gebeurde met het oog op zijn belangrijke werk, zodat niets hem kon afleiden van het doel, of twijfel hierover kon veroorzaken. Zo volvoerde hij trouw en onverschrokken zijn taak, gesterkt in de kracht van God tegenover de farao. En zonder verwijten in de richting van zijn broeders, totdat hij het grote doel van de eerste fase van zijn dienst had bereikt, nl. de verlossing van het volk uit Egypte. Vanaf de tijd dat hij in Gods dienst werd geroepen tot de nacht van het Pascha, toen hij met het volk uit het land trok, duurde deze bijzondere leerschool voor Mozes.

BESTUDEERT DE SCHRIFTEN

Vragen:

1. Wat is het kortste vers in het Oude Testament?
2. Welke vrome priester had een vrouw die Jehoseba (of: Jehosabat) heette?
3. Welk evangelie vermeldt dat de Heer Jezus ontkwam aan degenen die Hem wilden stenigen?

Antwoorden:

1. Dit is 1 Kronieken 1:25 (Eber, Peleg, Reu).
2. De priester Jojada (2 Kron. 22:11).
3. Het vierde evangelie (Joh. 8:59; 10:31, 39).

VIER ONUITSPREKELIJKE DINGEN

2 Korintiërs 12:2-4

'Ik weet van een mens in Christus, veertien jaren geleden, (of het was in het lichaam, weet ik niet, of buiten het lichaam, weet ik niet, God weet het) zo iemand, die werd opgenomen tot in de derde hemel. En ik weet van zo'n mens (of het was in het lichaam of zonder het lichaam, weet ik niet, God weet het) dat hij werd opgenomen in het paradijs en onuitsprekelijke woorden hoorde, die het een mens niet geoorloofd is te spreken'.

Onuitsprekelijke woorden

Als wij met Christus in het paradijs zijn, zullen wij - wie weet hoe spoedig - ook getuige zijn van de 'onuitsprekelijke woorden' die daar te horen zijn; dit zijn eigenlijk 'onzegbare woorden' die een mens niet op de lippen mag nemen. Er wordt door Paulus niet vermeld door wie deze woorden werden uitgesproken: door de hemelse heiligen, door de engelen of door God Zelf. Dat blijft voor ons verborgen.

In het laatste bijbelboek horen wij vele mededelingen en profetische openbaringen door middel van personen in de hemel. Het gaat daar blijkbaar niet om dezelfde categorie van 'onuitsprekelijke woorden'. Alleen wat de zeven donderslagen zeiden, moest door Johannes worden verzegeld en geheimgehouden (Openb. 10:4). Evenmin kunnen wij stellen dat Paulus deze 'onuitsprekelijke woorden' niet zou hebben begrepen, toen hij was opgenomen in de derde hemel. Integendeel, het waren 'buitengewone' of 'uitnemende' openbaringen die hij kennelijk heeft verstaan en begrepen (2 Kor. 12:7). Anders zou hij ook geen doorn in het vlees nodig hebben gehad, toen hij weer terug was op aarde, omdat er dan geen gevaar van zelfverheffing en zelfverheerlijking zou zijn geweest.

Misschien moeten wij denken in de richting van de talrijke openbaringen die Paulus heeft ontvangen ten aanzien van de waarheid van Christus en de Gemeente, verborgenheden ten aanzien van de toekomst, zoals het herstel van Israël, de opname van de Gemeente e.d. Heel veel hiervan is door hem vastgelegd in de brieven van het Nieuwe Testament. Het onuitsprekelijke karakter ervan heeft dan betrekking op de hemelse aard van deze geheimenissen, zoals die in het paradijs wordt gezien en ervaren. Deze hemelse ervaring is het een mens op aarde niet toegestaan onder woorden te brengen. De Heilige Geest heeft Paulus en de andere apostelen echter hier op aarde reeds ingeleid in de hele goddelijke

waarheid, en zo konden zij hun openbaringen aan ons doorgeven in hun brieven (Joh. 16:13).

Het lijkt geen twijfel dat de apostel werkelijk kennis heeft genomen van deze hemelse openbaringen, die wij allen straks ten volle mogen kennen (1 Kor. 13:12). Terwijl hij in de derde hemel was, vormde het volle genot hiervan geen probleem. Maar zodra hij weer op aarde was, had hij een doorn in zijn lichaam nodig (mogelijk een oogkwaal, Gal. 4:13-15), opdat hij zich niet zou verheffen op de uitnemendheid van de openbaringen. Paulus was op aarde nog niet volmaakt.

De ontslapen gelovigen in het paradijs hebben echter het volledige genot van deze heerlijke, hemelse dingen. Het geluk in de tussentoestand verschilt naar zijn aard niet van dat in de eeuwige toestand. Direct na het ontslapen is de christen immers *met* Christus (Fil. 1:23), en dat bepaalt zijn geluk. De Schrift maakt wat dit betreft geen onderscheid tussen de tussentoestand en de eeuwige toestand. Dat doet ze ook niet ten aanzien van de ongelovigen: de ernst en het karakter van de pijnen in de hades en in de poel van vuur worden aan elkaar gelijkgesteld.

Drie andere onuitsprekelijke dingen

Hier op aarde komen wij overigens niets tekort, want wij verheugen ons nu al in Christus met een 'onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde' (1 Petr. 1:8). Dat is een vreugde die niet is uit te spreken. Die hemelse vreugde is dus niet goed onder woorden te brengen; maar wij zien de glans ervan bijvoorbeeld op het gezicht van Stefanus, toen hij keek in een open hemel (Hand. 6:15; 7:55).

Verder kunnen wij onze God en Vader voortdurend dankzeggen voor Zijn 'onuitsprekelijke gave' (2 Kor. 9:15), want dit geschenk is *onbeschrijflijk* groot. Het gaat hier om de gave van Gods geliefde Zoon, en ook om de gave van de Heilige Geest (Joh. 4:10). Wie zal de rijkdom van deze goddelijke gaven kunnen peilen?

Bovendien is het de Geest Zelf die in de huidige tijd voor ons bidt en pleit met 'onuitsprekelijke verzuchtingen' (Rom. 8:26). Dat zijn zuchten die *woordeloos* zijn, maar wel worden begrepen door Hem die de harten doorzoekt. Want de inwonende Geest verricht voorbede in onze harten 'in overeenstemming met de wil van God', goddelijke voorspraak voor 'heiligen' (Rom. 8:27). De onuitsprekelijke rijkdommen van de drie-ene God staan ons hier op aarde al ter beschikking!

HET HOGLIED

De hoogste taal van de liefde

'Sterk mij met rozijnenkoeken, verkwik mij met appels, want ik ben ziek van liefde. Laat Zijn linkerarm onder mijn hoofd zijn en Zijn rechter mij omhelzen' (Hoogl. 2:5-6).

Ik ben ziek van liefde

De bruid is overweldigd door de banier van de liefde van de bruidegom over haar (zie vers 4). Ze is zelfs 'ziek van liefde' (vers 5). Daarmee zegt ze dat ze het gevoel heeft dat haar hart onder zijn liefde bezwijkt. Ziek van liefde betekent voor ons het opgaan in het volkomen geluk van het bewustzijn van de liefde van onze Heer, waarbij het hart niet kan bevatten wat Hij allemaal voor ons heeft gedaan. Het is het onwel worden bij de gedachte aan alles wat de Heer heeft gegeven en gedaan, en nog zal geven en zal doen.

De bruid wil zijn liefde beantwoorden, maar is daar niet toe in staat. Zijn liefde is zo groot, zo indrukwekkend, dat ze eronder bezwijkt. Daarom vraagt ze hem haar te sterken met 'rozijnenkoeken'. Ze wil de volle vreugde van zijn liefde ervaren. Rozijnenkoeken zijn net zoals wijn gemaakt van druiven. Ze spreken van blijdschap die verbonden is met kracht, een kracht die voor de gelovige in God te vinden is: *'De vreugde van de HEERE, dat is uw kracht'* (Neh. 8:11b).

Voor Jeruzalem, de bruid van de Messias, zal de tijd komen dat zij zich niet meer zal sterken met de rozijnenkoeken van de afgoden (Hos. 3:1), maar met Zijn rozijnenkoeken. Dat zal gebeuren wanneer de Heer Jezus als de ware David terugkeert naar Jeruzalem om daar te regeren. We zien dat in beeld als David de ark naar Jeruzalem brengt. Hij deelt dan *'aan heel het volk, aan heel de menigte van Israël, van de man tot de vrouw toe, aan ieder één broodkoek, één klomp dadels en één rozijnenkoek uit'* (2 Sam. 6:19).

We kunnen van de bruid leren dat zij niet zelf haar best doet om die liefde te beleven en uiting te geven aan haar blijdschap daarover. Ze wil zich over zijn liefde verheugen, maar is zich bewust dat ze ook daarvoor van de bruidegom afhankelijk is. In sommige christelijke groeperingen draait het alleen maar om blijdschap. Je moet blij zijn en daar luidruchtig uiting aan geven en ook allerlei vormen voor bedenken. Hier leren we dat de echte ervaring van de liefde van de Heer Jezus ons overweldigt en verbreekt. De reactie daarop is geen opgeklopte vreugde, maar de vraag aan de Heer om ons met Zijn kracht te helpen en Zijn liefde te beantwoorden.

En ze vraagt niet alleen om versterking, maar ook om verkwikking. Er is niet alleen kracht nodig, maar ook

vertrouwing (vgl. Ps. 94:19). In haar behoefte aan verkwikking vraagt ze om 'appels'. We kunnen hierin de vraag van een gelovige zien die onder de indruk van de liefde van de Heer Jezus is gekomen en door Zijn woorden verkwikt wil worden. Het zijn woorden voor iemand persoonlijk in de eigen specifieke omstandigheden. Hij is in staat om de spreuk waar te maken dat *'een woord op het juiste moment gesproken, is [als] gouden appels in zilveren schalen'* (Spr. 25:11). Wie eenmaal de Heer Jezus kent en overweldigd is door Zijn liefde, heeft een groot verlangen naar Hem en wil Hem beter leren kennen, vooral ook in de omstandigheden waarin hij verkeert.

We hebben Zijn ondersteuning nodig. Die ondersteuning herkennen we in het verlangen van de bruid naar de linker- en rechterarm van de bruidegom in vers 6. Dit is een hoogtepunt in het boek. Na een periode van beproeving en verlangens komt het ogenblik van rust en geborgenheid. Er kan twijfel en onrust komen als we de Heer niet ervaren. Maar Hij zal ons van Zijn grote liefde overtuigen, waardoor we sterk naar Hem gaan verlangen.

De bruid wenst in zijn armen te zijn. Ze noemt zijn beide armen apart. Zijn linkerarm is de arm die als het ware uit zijn hart komt, uit zijn liefde – het hart zit links. Zijn rechterarm is de arm van zijn kracht (zie Jes. 41:10; Ps. 63:9). In zijn armen is ze in alle opzichten veilig (vgl. Deut. 33:27). Dat zijn linkerhand onder haar hoofd is, betekent ook dat hij daarmee haar hoofd optilt om naar hem te kijken. Dat zijn rechterarm haar omhelst, betekent dat hij die beschermend om haar heen houdt.

Dit herkennen we in de Heer Jezus. Wie in een intieme relatie met Hem leeft, zal Zijn liefde en kracht ervaren. Het gaat niet om kracht op zich, maar om kracht die werkzaam is in een intieme relatie. Zijn liefde ondersteunt en beschermt. Als we zo Zijn liefde en kracht mogen ervaren, is er volmaakte vrede gekomen. Dat zal het gelovige overblijfsel van Israël in de toekomst ervaren, als het na de Grote Verdrukking zal zien op Hem, Die zij hebben doorstoken en tegelijk volkomen vrede zal vinden in Hem.

Met dit tafereel van rust eindigt het derde gedeelte van het eerste hoofddeel van het boek. Zo zijn ook de beide vorige gedeeltes geëindigd. Het eerste gedeelte, Hooglied 1:1-4, eindigde met de bruid die werd gebracht in de kamers van de koning; en het tweede gedeelte, Hooglied 1:5-17, eindigde met het tafereel dat de koning en zijn bruid samen zijn.

PRIKKELS, ANGELS EN DOORSTEKEN

In deze WoordStudie bespreken we een wat minder vaak voorkomende woordgroep. Het betreft het Griekse woord *kentron*, dat viermaal in het Nieuwe Testament voorkomt, en het ermee verwante werkwoord *ekkenteeo*, dat tweemaal wordt gebruikt. Deze zes plaatsen zullen we in geregelde orde bespreken. De gebruikers van deze woordgroep in het Nieuwe Testament zijn resp. Lucas (1x), Paulus (2x) en Johannes (3x).

Handelingen 26:14

In Handelingen 26:14 zegt de Heer Jezus tegen Paulus: 'Saul, Saul, waarom vervolg je Mij? Het valt je hard tegen de prikkels achteruit te slaan'. Hier staat Gr. *kentron* in het meervoud. Het wordt in deze samenhang overdrachtelijk gebruikt. Maar om dat te begrijpen, moeten we ons eerst met de letterlijke betekenis bezig houden. Wat is een *kentron*? Het is vertaald met 'prikkel', en dan kan ofwel worden gedacht aan de door veedrijvers gebruikte stok of zweep, die uitloopt in een prikkel, ofwel aan een ploeg waaraan prikkels bevestigd waren. In beide gevallen moesten ze voorkomen dat de dieren met hun poten achteruit traptten.

De uitdrukking 'tegen de prikkels achteruit slaan' was echter een spreekwoord geworden dat al bij Euripides (5^e eeuw v. Chr.) voorkwam, en daar de betekenis had gekregen van 'zich verzetten tegen goddelijke overmacht'.

1 Korintiërs 15:55-56

In 1 Korintiërs 15 heeft Paulus een uitvoerig betoog gehouden over de waarheid van de opstanding. Daarbij heeft hij ook melding gemaakt van de verandering van de levenden bij de opname van de Gemeente, die in de toekomst nog plaatsvindt. Als dat gaat gebeuren, zal het volgende schriftwoord uitkomen: 'Waar is, dood, uw prikkel? Waar is, dood, uw overwinning? De prikkel nu van de dood is de zonde, en de kracht van de zonde is de wet'.

Wat Paulus lijkt te willen zeggen, is gebaseerd op de gedachte dat de persoon die de drijfstick hanteert, de macht heeft. In dit geval geeft hij dus aan dat de dood straks geen prikkel, oftewel geen macht meer heeft om de mensheid te folteren, omdat de dood is overwonnen. Nu heeft de dood macht over de mensheid als gevolg van de realiteit van de zonde (vgl. Rom. 5:12), en het is de wet die daarvan het overtuigende bewijs levert (vgl. Rom. 3:20).

Straks zullen wij echter, zoals Paulus in vers 49 van 1 Korintiërs 15 geschreven heeft, het beeld van de Hemelse, d.i. Christus, dragen, en dus zonder zonde zijn. Wij delen in Zijn overwinning (vs. 57).

Openbaring 9:10

In Openbaring 9:10 schrijft Johannes over sprinkhanen, die in de toekomst uit de afgrond zullen opkomen, en hij vermeldt dan de volgende bijzonderheid: 'zij (= de op paarden lijkende sprinkhanen) hadden staarten, aan scorpioenen gelijk, en angels'. Voor 'angels' gebruikt Johannes het meervoud van het woord *kentron*. Hier gaat het dus om *kentra* in nog engere, maar wel letterlijke zin, om lichaamsdelen waarmee zij kunnen steken, dus om angels.

Johannes 19:37 en Openbaring 1:7

In Johannes 19:34 heeft de apostel zojuist beschreven dat de zijde van de Heer Jezus met een speer is *doorstoken* door een soldaat. Daar gebruikt hij het woord *nussoo*, dat lett. '(door)stoten', '(door)steken' betekent. In dat verband voegt hij toe dat weer een ander schriftwoord (nl. Zach. 12:10) zegt: 'Zij zullen zien op Hem die zij hebben doorstoken' (Joh. 19:37).

Voor 'doorsteken' gebruikt hij om dit laatste citaat weer te geven het Gr. woord *ekkenteeo*, waarin het zojuist besproken woord *kentron* te zien is. Opmerkelijk genoeg gebruikt Johannes niet opnieuw het werkwoord *nussoo* dat hij zojuist zelf in vers 34 gebruikte, en hij citeert ook niet het Grieks van de Septuaginta. Johannes heeft de Hebreeuwse tekst kennelijk zelf naar het Grieks vertaald. Ook in Openbaring 1:7 gebruikt hij dit werkwoord, en ook daar gaat het over mensen die Hem doorstoken hebben: '(...) en elk oog zal Hem zien, ook zij die Hem doorstoken hebben'.

Drijf- of prikstick uit de Camarque (Fr). Het werkend deel bestaat uit drie korte (ca. 3 cm) tanden, verdeeld over een breedte van ca. 10 cm, met een schacht van ca. 10 cm lang verbonden met een houten steel van ong. 2-3 meter.

GA DOOR MET DOORGAAN

Hebreeën 12:1-3

Een illustratie

In de zomer van 1968 liep olympisch hardloper John Stephen Akhwari ¹ namens Tanzania de olympische marathon. Tijdens de race is hij hard gevallen en werd zijn knie ontwricht. Heldhaftig is hij, zo goed als hij kon, doorgedaan met hardlopen en hij eindigde als laatste. Na de race werd hem gevraagd waarom hij was doorgedaan. Hij antwoordde: 'Mijn land heeft mij niet 8000 kilometer ver weggestuurd om aan de race te beginnen, zij hebben mij gestuurd om de finish te halen'.

Wie aan interculturele activiteiten meewerkt krijgt met verschillende dingen te maken die iemand kunnen afleiden, frustreren, boos maken of teleurstellen. Soms voelen we ons ontmoedigd en zijn geneigd op te geven. Evenals jij heb ik vaak ontmoedigende omstandigheden meegemaakt en vele uitdagingen gehad in mijn geloof en roeping; zelfs kort geleden nog. Ik richt mij dan vaak op Hebreeën 12:1-3. Daar vinden wij twee overweldigende redenen om door te blijven gaan, en hoe wij dat kunnen doen. Wanneer we het dan goed doen of wanneer we ons ontmoedigd of onzeker voelen, hoop ik dat dit ook jou mag steunen in je wandel, en hulp mag geven om door te gaan met doorgaan.

Jezus is waardig!

Hij zit 'aan de rechterzijde van de troon van God' (vers 2). Wij blijven doorgaan omdat de Heer Jezus alle aanbidding, glorie en eer waard is, die Hij van de meeste mensen om ons heen niet krijgt. Als dit ons niet aanzet om door te gaan, dan zijn wij niet goed bezig vanwege een verkeerde motivatie. Wat wij ook ervaren in onze wedloop: tijdens verzoeken, in de risico's die we nemen, in de momenten van frustratie. Uiteindelijk is dit het allemaal waard, omdat Hij het waard is. Ook al gaan sommige mensen niet in op de evangelieboodschap, dit mag mij niet afleiden van mijn zicht op Hem. Ik kan nog steeds aanbidden; want Hij is het waard en Hij is altijd wonderbaar en trouw. Maar als wij denken dat het om ons gaat, dan zijn we trots, of we voelen ons verslagen. Beide dingen voorkomen dat wij onze wedloop lopen.

Jezus is begripvol

Vers 3 zegt ons om 'op Hem te letten die zo'n tegenspraak door de zondaars tegen Zich heeft verdragen, opdat u niet

moe wordt en in uw zielen bezwijkt'. Hij heeft veel meer moeten lijden dan wij ooit zullen meemaken. Dit is een geweldige bemoediging. Als wij zwak of ontmoedigd zijn, is het een geweldige bemoediging te weten dat de Heer Jezus heeft 'deelgenomen' aan ons mens-zijn (Hebr. 2:14). Worden we voorgelogen? Of wordt er misbruik van ons gemaakt? Worden we vervolgd doordat we het juiste hebben gedaan? Worden we verkeerd begrepen? Onze liefdevolle acties verworpen? Hij weet het allemaal.

Wij volgen een lijdende Dienstknecht, en Hij heeft ons beloofd dat Hij bij ons is. Hij begrijpt zowel ons, als de gebroken mensen om ons heen. Dit werkt uit dat wij tot Hem aangetrokken worden, als wij ons ook maar een beetje met Zijn lijden vereenzelvigen. En dat wij mogen weten dat Hij Zichzelf vereenzelvigd met ons lijden.

Leg alle last en zonde af

Atleten focussen zich op hun taak, zodat niets hun in de weg kan staan. Is mopperen onze verandering? Drukt zelfmedelijden ons neer? Negeren we onze individuele gebeden en aanbidding? Geven we toe aan seksuele verleiding? Of is het trots? Laten we dan op de Heer Jezus zien, die ons alles waard is en die het kruis heeft verdragen. Trots is misplaatst, als we de Heer zien zoals Hij is.

Het is een veel voorkomende strategie van de satan om ons te beschuldigen, zodat wij ons veroordeeld voelen. Vers 2 zegt dat de Heer is gaan zitten in de hemel. Zijn geweldige werk van bevrijding uit de macht van de zonde en van de straf van de zonden is volbracht. En Hij leeft nu om te regeren, in ons te leven en door ons te werken. Dus accepteer Gods vergeving na belijdenis en onthoud dat we vrij zijn van veroordeling, en niet meer de last van de zonden en ons falen hoeven te dragen. Ik moest er hard om lachen toen ik voor het eerst las dat Martin Luther had gezegd: 'Wanneer Satan mij zegt dat ik een zondaar ben, verblijdt mij dat, omdat Christus voor zondaars is gestorven'. Ja, de simpele waarheid van het evangelie ontwapent één van Satans beste tactieken elke keer weer.

Sommige van onze hindernissen zijn niet zondig, maar leiden ons wel af. Het kunnen zelfs afgoden worden. Ze

Alex Hawke (UK) is getrouwd met Ellie en werken samen al enige jaren in Cambodja met Interserve. Samen met hun kinderen wonen en werken ze in Siem Reap, met een bijzondere focus op discipelschap en gemeente-opbouwend werk.

1) https://en.wikipedia.org/wiki/John_Stephen_Akhwari

krijgen een hogere prioriteit dan de Heer Jezus. 'Social media' kan zoiets zijn, of het succesvol willen zijn. Tegen al die hindernissen, verleidingen of zonden moet ik leren zeggen: 'De Heer is belangrijker'. Het tijdelijke genot dat ik ervaar door die dingen is waardeloos in vergelijking met de eindeloze voldoening die de Heer Jezus kan geven.

Laten we regelmatig vragen aan God wat ons hindert om de wedloop goed te lopen, zodat we het kunnen belijden en ons ervan kunnen bekeren. Wijs zonde consequent af en vraag om hulp. Ik heb gezien dat mensen door zonde werden gebracht tot het verlaten van hun dienst, het veroorzaken van pijn, blijvende schade en het minder verkondigen van Christus aan hen die nog niet bereikt waren met het evangelie.

Blijf bij elkaar

Het gebruiken van de wedloop als voorbeeld hier en in Paulus' brieven, laat zien dat wij niet solistisch moeten zijn. 'Ons' komt meerdere malen voor, maar ook 'wij' en 'u'. Het is duidelijk dat dit wordt geschreven aan een groep gelovigen die vermaand worden om deze dingen *samen* te doen. Om op koers te blijven is het cruciaal steun te ondervinden van medegelovigen.

De bemoediging die wij krijgen door deel te zijn van een klein team en een thuisgemeente is immens: voor elkaar bidden, elkaars lasten delen, maar ook elkaar helpen of samen aanbidden. Heb jij op regelmatige basis contact met 'mede-wedlopers'? Met mensen waarbij je jezelf kunt zijn? In een christelijke gemeenschap herinneren we elkaar aan de geweldige waarheden van het evangelie, belijden we elkaar de zonden en zoeken we hulp om ons daarvan te bevrijden.

Let op je tempo

Dat wij 'met volharding de wedloop lopen' vertelt ons dat het moeilijk kan zijn. Het is een marathon, geen sprint. Daarom moeten we op ons tempo letten. Veel zendingsorganisaties raden hun medewerkers aan niet meer dan twee dagdelen te werken. Als je 's avonds werkt, neem je de ochtend of de middag vrij. Ieders ritme is weer anders. Het heeft invloed op je tempo of je jonge kinderen hebt, of een medische aandoening, of een hoge leeftijd. Plan rustdagen of vrije tijd in de komende maanden.

Zie op Jezus

Vers 2. We moeten bewust gericht zijn op de Heer Jezus. Regelmatig gebed, aanbedding en het lezen van het Woord zijn daarbij belangrijk, en ook de omgang met anderen die Hem lief hebben. Ontspanning, oefening, vriendschap, een gezonde werk- en leefhouding zullen ons ook helpen om door te gaan, maar niets is belangrijker dan onze constante, nauwe relatie met de Heer Jezus. Tijdens de opwekking in de Hebriden schreef Duncan Campbell ²:

'Voor de gemeente en het zendingswerk zijn dit actieve dagen, maar al deze activiteiten die in de dienst van de

Heer worden gedaan hebben geen waarde als de Heer Zelf wordt verwaarloosd. Het is niet de grootste zorg van de duivel om tussen ons en ons werk te komen, maar tussen ons en God. Veel christenen hebben hun geloof bedolven onder hun arbeid'.

Onze aandacht is gemakkelijk op onszelf gericht, op onze organisaties, onze methodes, onze tekortkomingen. We vragen ons af of ons geloof groot genoeg is, of we vergelijken het met dat van anderen. Problemen kunnen overweldigend zijn. Maar door regelmatig bewust op de Heer te zien, kunnen we het juiste zicht krijgen en begrijpen wat er anders kan, of wat er op dat moment moet gebeuren. Maar als wij onze focus op de Heer Jezus verliezen, hebben wij niets van blijvende waarde om aan deze gebroken wereld te kunnen aanbieden.

Vers 3 geeft aan dat als wij 'op Hem letten', onze zielen niet zullen bezwijken. De ontvangers van deze brief ervoeren moeilijkheden, maar wij ook. Dit kan ons bij de Heer brengen, en dit is nodig als wij willen doorgaan. Het is een uitdaging om te blijven liefhebben en dienen. We zijn niet hiertoe in staat zonder God. Wij zullen op onze knieën moeten gaan, voordat we een moeilijke bespreking hebben, of naar die bijzondere kennis gaan, of naar die gebroken persoon die maar niet lijkt te veranderen.

We hebben inspiratie nodig om door te gaan. Uiteindelijk is de Heer Jezus onze inspiratiebron, welk inzicht God ons ook heeft gegeven over de verschillende bedieningen. Hij is onze Bron, onze Onderhouder en Degene die een doel aan ons leven geeft. Wij kunnen altijd doorgaan, door Wie de Heer Jezus is en door wat Hij heeft gedaan. Onze zonden zijn vergeven, er brandt een boodschap in onze harten, we zijn getuigen van Zijn aanwezigheid en verzekerd van onze identiteit. Ik ben ervan overtuigd dat velen van ons zullen kunnen getuigen dat de zendingsvisie, de ideeën en de inspiratie is voortgekomen uit het zoeken naar de Heer.

Ten slotte

Houd een eeuwig perspectief voor ogen. De hemel is echt. Als we dit weten gaat ons leven veranderen. De toekomstige heerlijkheid weegt zwaarder dan het lijden nu ter wille van het evangelie. We kunnen verzoeken, pijn, ontmoediging, zelfs vervolging tot de dood ondergaan, omdat we weten wat er komt. 'Die om de vreugde die vóór Hem lag, het kruis heeft verdragen' (vers 2). Hij wist dat dit het waard was: God zou verheerlijkt worden, wij zouden verlost worden en bij Hem zijn. Deze toekomstige vreugde heeft Hem het kruis doen verdragen. Laat de komende blijdschap van het zijn met Hem, en het samen zijn met hen die wij dienen, ons motiveren.

De 'grote wolk van getuigen' in vers 1 zijn de geloofshelden uit hoofdstuk 11, en daaraan kunnen er sindsdien duizenden zijn toegevoegd die de wedloop hebben gelopen. Het is alsof zij ons toejuichen: 'Ga door, en blijf doorgaan; het is het waard! Wat gedaan wordt uit liefde tot Jezus, dat houdt zijn waarde en zal blijven bestaan!' De opofferingen zullen groot zijn, maar de beloning zal groter zijn.

Ga door met doorgaan!

2) [https://en.wikipedia.org/wiki/Duncan_Campbell_\(revivalist\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Duncan_Campbell_(revivalist))

Advertentie

Aanbieding van 4 bijbelstudieboekjes door Hugo Bouter. Samen voor de prijs van in totaal slechts 5 euro. Bestellen en verzending via CBC, Houten of de christelijke boekhandel.

BELOFTEN VOOR OVERWINNAARS

ISBN/EAN 9789070926168

Nu van € 4.90 voor **€ 2.00**

DE GEEST EN HET ZUCHTEN VAN DE SCHEPPING

ISBN/EAN 9789057984792

Nu van € 2.50 voor **€ 1.00**

VREDE ZIJ U!

ISBN/EAN 9789070926878

Nu van € 2.00 voor **€ 1.00**

ZALIG!

De zeven zaligsprekingen in het boek openbaring

ISBN/EAN 9789070926175

Nu van € 2.90 voor **€ 1.00**

Vier voor € 5.00

Colofon

Doelstelling

'Rechtstreeks' is een maandblad voor evangelisatie en geloofsopbouw. De Apostel Petrus schreef aan de gelovigen destijds: '... **groeit op in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus**' (2 Petr. 3:18). Vanuit de overvloed aan geestelijk voedsel in Gods Woord willen we graag op deze wijze iets uitdelen aan anderen.

Digitaal magazine

'Rechtstreeks' is een digitaal blad, dat u gratis kunt ontvangen, wanneer u zich aanmeldt op:

<http://www.oudesporen.nl/>

Elf keer per jaar wordt dit blad als pdf gepubliceerd. Een pdf is met het programma **AcrobatReader®** (een gratis programma van Adobe) te lezen. Reeds gepubliceerde nummers van 'Rechtstreeks' zijn te downloaden op de site:

<http://www.oudesporen.nl/>

Redactie

Hugo Bouter; Ger de Koning; Gerard Kramer; Jan-Paul Spoor.

Verantwoording

Naast de verantwoordelijkheid die elke auteur heeft voor de artikelen die hij schrijft, is de redactie verantwoordelijk voor publicatie ervan. Dit houdt niet in, dat de redactie het noodzakelijkerwijs 100% eens is met alle gedachten die de auteur in zijn artikelen uit. De lezer wordt aangeraden te doen wat 1 Tessalonicenzen 5:21 ons leert.

Copyright

De meeste artikelen in dit blad zijn auteursrechtelijk beschermd. Verdere openbaarmaking en/of verveelvoudiging daarvan in welke vorm dan ook is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie.

Correspondentie

Vragen, opmerkingen, schriftelijke bijdragen kunt u zenden aan het redactieadres.

Redactieadres

Gouwestraat 20
4388 RC Oost-Souburg Nederland
Telefoon: (0118) 467462
E-mail: info@oudesporen.nl